ગુજરાત સ્ટેટ લેવલ એલીજીબીલીટી ટેસ્ટ

કોડ નં : ०૬

વિષય : ગુજરાતી

અભ્યાસક્રમ અને નમૂનારૂપ પ્રશ્નો

Note: There will be two question papers, Paper—II and Paper—III. Paper-II shall consist of 50 objective type compulsory questions based on the subject selected by the candidate. Each question will carry 2 marks. Paper-III will consist of 75 objective type compulsory questions from the subject selected by the candidate. Each question will carry 2 marks. All questions of Paper-II and Paper-III will be compulsory, covering entire syllabus (including all electives, without options).

પ્રશ્નપત્ર - ૨

આ પ્રશ્નપત્રમાં 4 મુખ્ય વિષયક્ષેત્રો હશે :

(a) ગુજરાતી સાહિત્યનો ઈતિહાસ

(b) સાહિત્યકલા-સિદ્ધાન્તો અને સાહિત્ય વિવેચન

(c) ગુજરાતી ભાષાનું વ્યાકરણ

લોક-સાહિત્ય, સાહિત્યિક સંશોધન, ભાષાન્તર અને ગુજરાતીમાં સાહિત્યક પત્રકારત્વ. આ પ્રશ્નપત્રના લગભગ બધા મુદ્દા સર્વસામાન્ય સ્વરૂપના છે અને મોટા ભાગની યુનિવર્સિટીઓના સ્નાતક-અનુસ્નાતક વિભાગોના અભ્યાસક્રમોમાં, ઘણુંખરું આવી ગયા હોય છે.

ઉપર્યુક્ત ૪ મુખ્ય વિષયક્ષેત્રોની કસોટીની ભૂમિકા ઊભી થશે અને તે સાહિત્યકલાને વિશેની સમજ વ્યક્ત કરશે, વળી, તેના પ્રકાશમાં ઉમેદવારનું મૂલ્યાંકન કરાશે.

વિષયક્ષેત્ર (a) : ગુજરાતી સાહિત્યનો ઈતિહાસ - આમાં ૪ ભાગ હશે :

(i) પ્રાગ્ નરસિંહ યુગ

(ii) નરસિંહથી દયારામ

(iii) નર્મદથી ગાંધીયુગ અને

(iv) ૧૯૫૦ સુધી; ઉપરાન્ત, ત્યારથી માંડીને આજ સુધી (એટલે કે, આધુનિક અને અનુ-આધુનિક યુગ સુધી)

વિષયક્ષેત્ર (b) : સાહિત્યકલા-સિદ્ધાન્તો અને સાહિત્ય-વિવેચન

સંસ્કૃત કાવ્યશાસ્ત્ર અને પશ્ચિમની સાહિત્યવિચારણા

This Gujarati translation of syllabus is based upon the English version available at www.msubaroda.ac.in which should be referred in case of any doubt.

વિષયક્ષેત્ર (c) : ગુજરાતી ભાષાનો કુળક્રમ અને તેનું વ્યાકરણ
ભાષાવિજ્ઞાનવિષયક સામાન્ય સમજ અને વ્યાકરણને વિશેની જાણકારી

વિષયક્ષેત્ર (d) : દરેક વિષયક્ષેત્રમાં મહત્ત્વનું પ્રદાન કરનારા સાહિત્યકારો વિશેની જાણકારી. ઉમેદવાર પાસે દરેક વિષયક્ષેત્રનાં મહત્ત્વનાં પુસ્તકોનું પ્રત્યક્ષ અને ઊંડું અધ્યયન અપેક્ષિત છે. બંને પ્રશ્નપત્ર માટેના સંદર્ભ-ગ્રન્થોની અન્તે યાદી આપી છે – પરન્તુ તેને માત્ર સર્વસાધારણ ગણવી.

પ્રશ્નપત્ર - ૩ (અ)

[CORE GROUP]

આ પ્રશ્નપત્રમાં આવરી લેવાતા મુદ્દા મોટા ભાગની યુનિવર્સિટીઓના અભ્યાસક્રમોમાં ઘણુંખરું આવી ગયા હોય છે. અહીં તેમને વિકલ્પોના વૈવિધ્ય સાથે સમાવી લીધા છે. આ પ્રશ્નપત્રમાં 10 અને 1 એમ 11 કોટીઓ છે.

એકમ-૧

(a) રસસિદ્ધાન્ત : ધ્વનિમત : વક્રોક્તિવિચાર; રમણીયતા વિચાર
(b) કાવ્યવ્યાખ્યા; કાવ્યપ્રયોજન; કાવ્ય-હેતુ
(a અને b માંથી 1 પ્રશ્ન, 1 વૈકલ્પિક પ્રશ્ન સાથે)

એકમ-૨

(a) પ્લેટો-ઍરિસ્ટોટલ, લૉન્જાઈનસ, ટી.એસ.ઍલિયટ, નવ્યવિવેચન, સંરચનાવાદી કાવ્યશાસ્ત્ર અને વિઘટનશીલ સિદ્ધાન્ત (થીયરી ઓવ ડીકન્સ્ટ્રક્શન)
(b) પ્રશિષ્ટતાવાદ (ક્લાસિસિઝમ, કૌતુકપ્રિયતાવાદ (રોમૅન્ટિસિઝમ) આધુનિકતાવાદ (મૉડર્નિઝમ), પ્રતીકવાદ (સિમ્બલિઝમ) અને અતિવાસ્તવવાદ (સર્રિયલિઝમ)
(a અને b માંથી 1 પ્રશ્ન, 1 વૈકલ્પિક પ્રશ્ન સાથે)

એકમ-૩

(a) નવલરામ, નરસિંહરાવ, રમણભાઈ નીલકંઠ, બળવંતરાય ઠાકોર, રામનારાયણ પાઠક
(b) હરિવલ્લભ ભાયાણી, સુરેશ જોષી, જયન્ત કોઠારી, પ્રમોદકુમાર પટેલ, રાધેશ્યામ શર્મા, સુમન શાહ, ચન્દ્રકાન્ત ટોપીવાલા અને શિરિષ પંચાલ
(a અને b માંથી 1 પ્રશ્ન, 1 વૈકલ્પિક પ્રશ્ન સાથે)

એકમ-૪

(a) વાલ્મીકિકૃત 'રામાયણ'; વ્યાસરચિત મહાભારત; શ્રીમદ ભાગવત; કાવિદાસકૃત રઘુવંશ; કાલિદાસકૃત મેઘદૂત
(b) ગોરા (ટાગોર); ગોદાન (પ્રેમચન્દ); સ્વર્ગેર નીચેર માનુષ (સુનીલ ગંગોપાધ્યાય); હાજાર ચોરાશીરમાં (મહાશ્વેતા દેવી); આરણ્યક (વિભૂતિભૂષણ બન્દોપાધ્યાય); સંસ્કાર (અનન્તમૂર્તિ); યયાતિ (વિ.સ. ખાંડેકર) અને હયવદન (ગિરીશ કર્નાડ)
(a અને b માંથી 1 પ્રશ્ન, 1 વૈકલ્પિક પ્રશ્ન સાથે)

એકમ-૫

(a) ભરતેશ્વર બાહુબલિ રાસ (જયશેખર સૂરિ); નરસિંહનાં પદો; નળાખ્યાન (પ્રેમાનંદ); અનુભવબિંદુ (અખો); મદનમોહના (શામળ); સરસ્વતીચંદ્ર (ગોવર્ધનરામ); ગુજરાતનો નાથ (મુનશી); સોરઠ તારાં વહેતાં પાણી (મેઘાણી); માનવીની ભવાઈ (પન્નાલાલ પટેલ); છિન્નપત્ર (સુરેશ જોષી); કુરુક્ષેત્ર (દર્શક); પૅરેલિસિસ (ચંદ્રકાન્ત બક્ષી); અમૃતા (રઘુવીર ચૌધરી); કામિની (મધુ રાય); સ્વપ્નતીર્થ (રાધેશ્યામ શર્મા); વડવાનલ (ધીˉબેન પટેલ) અને આંગળિયાત (જોસેફ મેકવાન).

(b) પૂર્વાલાપ (કાન્ત); ભણકાર (બ.ક. ઠાકોર); પ્રાચીના (ઉમાશંકર જોશી); વસુધા (સુન્દરમ્); ધ્વનિ (રાજેન્દ્ર શાહ); છંદોલય (નિરંજન ભગત); અથવા (ગુલામ મોહમ્મદ શેખ); વહી જતી પાછળ રમ્યઘોષા (લાભશંકર ઠાકર); ઑડિસ્યૂસનું હલેસું (સિતાંશુ યશશ્ચન્દ્ર); અંગત (રાવજી પટેલ); ક્યાં ? (અનિલ જોશી) અને રૂપ (અમૃત ઘાયલ).

(c) મારી હકીકત (નર્મદ); ફારબસવિરહ (દલપતરામ); આત્મકથા (ગાંધીજી); સ્મરણયાત્રા (કાકાસાહેબ); જનાન્તિકે (સુરેશ જોષી); સાપના ભારા (ઉમાશંકર જોશી); ધરા ગુર્જરી (ચંદ્રવદન મહેતા); પરિત્રાણ (દર્શક); તણખામંડળ (ધૂમકેતુ); દ્વિરેફની વાતો (રામાનારાયણ વિ. પાઠક); પ્રાગૈતિહાસિક અને શોકસભા (કિશોર જાદવ); ધીમુ અને વિભા (જયંતી દલાલ) અને સમૂળી ક્રાન્તિ (કિશોરલાલ મશરૂવાળા).

(a, b અને c માંથી 1 પ્રશ્ન, 1 વૈકલ્પિક પ્રશ્ન સાથે)

એકમ-૬

(a) ઍગેમૅમ્નોન (ઍસ્કિલસ); ડિવાઈન કૉમેડી (દાન્તે); ઑથેલો (શેક્સપિયર); ધ વેસ્ટ લૅન્ડ (ટી. એસ. ઍલિયટ); યુલિસિસ (જેમ્સ જૉય્યસ); ફાઉસ્ટ (ગ્યુઈથે); માદામ બોવરી (ફ્લોબેર) થ્રી સિસ્ટર્સ (ચેખવ); અ ડૉલ્સ હાઉસ (ઈબ્સન); વેઈટિન્ગ ફૉર ગોદો (બૅકેટ); મૅટામૉર્ફોસિસ (કાફ્કા); ધ ઓલ્ડ મૅન ઍન્ડ ધી સી (હૅમિન્ગ્વે); ધ આઉટસાઉડર (કામૂ); ક્રાઈમ ઍન્ડ પનિશમૅન્ટ (દૉસ્તોએવ્સ્કી); ધ મીક વન (દાસ્તોએવ્સ્કી); ધ કાસલ (કાફ્કા); વન હન્ડ્રેડ યર્સ ઓવ સૉલિટ્યૂડ (માર્કવેઝ); દુઈનો ઍલેજી (રિલ્કે); અને ધ ફ્લાઈઝ (સાર્ત્ર)

એકમ-૭

(a) ગદ્ય : નવલકથા, લઘુનવલ; ટૂંકી વાર્તા; નાટક; એકાંકી; સાહિત્યિક (અંગત) નિબન્ધ; આત્મકથા; જીનવકથા અને લોકકથા.

(b) પદ્ય : મહાકાવ્ય; આખ્યાન; પદ્યવાર્તા; રાસ; ફાગુ; ખણ્ડકાવ્ય; સૉનેટ; પદ્યનાટક ઊર્મિકાવ્ય (લિરિક); ગઝલ; ગીત; અછાન્દસ અને લોકગીત.

(a અને b માંથી 1 પ્રશ્ન,1 વૈકલ્પિક પ્રશ્ન સાથે)

એકમ-૮

(a) (i) ગુજરાતીમાં પ્રકાશીત લોકસાહિત્ય

(ii) ગુજરાતી લોકસાહિત્યનું અધ્યયન-સમ્પાદન કરતા મુખ્ય સાહિત્યકારો

(b) (i) ગુજરાતી ભાષાનો કુળક્રમ

(ii) અર્વાચીન ગુજરાતી ભાષાની લાક્ષણિકતાઓ; શબ્દભંડોળ; વિવિધ બોલીઓ.
(a અને b માંથી 2 ટૂંકનાધ માટેના પ્રશ્નો, ટૂંકનાધ માટેના 2 વૈકલ્પિક પ્રશ્ન સાથે)

એકમ-૯

(a) સાહિત્યિક સંશોધનની વિભાવના, તેનું સ્વરૂપ અને તે માટેની પદ્ધતિ : ક્ષેત્રકાર્યનુ મહત્ત્વ; સાહિત્યિક સંશોધનનું કાર્યક્ષેત્ર અને મધ્યકાલીન કૃતિના પાઠનિર્ણય તેમજ સમ્પાદન માટેની પદ્ધતિ.

(b) ગુજરાતી સાહિત્ય-સંશોધન-ક્ષેત્રે મહત્ત્વનું પ્રદાન કરનારા સાહિત્યકારો; કેશવ હ. ધ્રુવ; મેઘાણી; ભોગીલાલ સાંડેસરા; કે.કા. શાસ્ત્રી, હરિવલ્લભ ભાયાણી; પુષ્કર ચંદરવાકર; જયન્ત કોઠારી અને બળવન્ત જાની.
(a અને b માંથી 2 ટૂંકનાધ માટેના પ્રશ્નો, ટૂંકનાધ માટેના 2 વૈકલ્પિક પ્રશ્ન સાથે)

એકમ-૧૦

(a) તુલનાત્મક સાહિત્ય-અધ્યયનની વિભાવના, તેનું સ્વરૂપ અને તે માટેની પદ્ધતિ.

(b) પ્રાંતીય સાહિત્ય (ધ પ્રોવિન્સ્યલ લિટરેચર); પશ્ચિમનું સાહિત્ય (ધ વેસ્ટર્ન લિટરેચર); ઉપખણ્ડીય સાહિત્ય (ધ કૉન્ટિનેન્ટલ લિટરેચર) એ વિશ્વ સાહિત્ય (વર્લ્ડ લિટરેચર).
(a અને b માંથી 1 પ્રશ્ન, 1 વૈકલ્પિક પ્રશ્ન સાથે)

પ્રશ્નપત્ર - ૩ (બ)

(પસંદગી આધીન / વૈકલ્પિક)

વૈકલ્પિક-૧

ગુજરાતી સાહિત્યકોશ - ભાગ ૧, ૨, ૩ - ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ, અમદાવાદ
ગુજરાતી સાહિત્યનો ઈતિહાસ - ભાગ ૧ થી ૪ ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ, અમદાવાદ
ગુજરાતી સાહિત્ય (મધ્યકાલીન) - અનન્તરાય રાવલ

વૈકલ્પિક-૨

સ્વાધ્યાય અને સંશોધન - ડૉ. બળવન્ત જાની
મધ્યકાલીન ગુજરાતી જ્ઞાનમાર્ગી કવિતા - ડૉ. બળવન્ત જાની
ભાષાપરિચય અને ગુજરાતી ભાષાનું સ્વરૂપ - જયન્ત કોઠારી

વૈકલ્પિક-૩

લોકકથાનાં મૂળ અને કુળ - ડૉ. હરિવલ્લભ ભાયાણી
તુલનાત્મક સાહિત્ય - ડૉ. ધીરુ પરીખ
અભિનવનો રસવિચાર અને બીજા લેખો - નગીનદાસ પારેખ

વૈકલ્પિક-૪

સાહિત્યમાં આધુનિકતા - ડૉ. સુમન શાહ
સુરેશ જોષીથી સુરેશ જોષી - ડૉ. સુમન શાહ
સાહિત્યિક સંશોધન વિશે - ડૉ. સુમન શાહ

સ્વરૂપસન્નિધાન – સમ્પાદક – ડૉ. સુમન શાહ
પશ્ચિમનું સાહિત્ય-વિવેચન – ભાગ ૧, ૨ ડૉ. શિરીષ પંચાલ
ગુજરાતી કથાવિશ્વ – ડૉ. નરેશ વૈદ અને ડૉ. બાબુ દાવલપુરા

વૈકલ્પિક-૫

ગુજરાતી નવલકથા : રાધેશ્યામ શર્મા, રઘુવીર ચૌધરી
આધુનિકતાવાદ : ડૉ. પ્રમોદકુમાર પટેલ
સાહિત્યિક તત્ત્વોની માવજત : જયન્ત કોઠારી